

Republica BULGARIA

Република България (tr. *Republica Bălgaria*)

Numită după triburile de bulgari care s-au stabilit în sec. VII în zona Balcanilor, venind din regiunea de lângă Volga (volgari)

Capitala: Sofia

Populație: 7,144,653 milioane locuitori (est. Iulie 2016 - CIA World Factbook)

Suprafață: 110,879 km² (46,5% din Ro)

Geografie și climă:

- **localizare:** țară cu ieșire la Marea Neagră, aflată în zona Balcanilor
- **vecini:** Serbia și Macedonia (V), Grecia și Turcia (S), Marea Neagră (E), România (N)
- **relief:** Câmpia Dunării, Munții Balcani, Câmpia Traciei, Munții Rodopi; Iskărul (cel mai lung fluviu 368 km)
- **clima:** dinamică (influențe continentale și mediteraneene); cea mai scăzută temp. -38 °C și cea mai înaltă 45,2 °C

Componența etnică: bulgari 76.9%, turci 8%, rromi 4.4%, alții 0.7% (inclusiv ruși, armeni și vlahi), alții (necunoscuți) 10% (2011 est.)

Apartenența confesională: creștini - ortodocși 59,4 %, musulmani - 7,8 %, alții (inclusiv catolici, protestanți, armeni și evrei) 1.7%, niciuna 3.7%, nespecificat 27.4% (2011 est.)

Ziua națională și alte sărbători importante:

- **03 martie - Ziua Eliberării** (1878 - Tratatul de la San Stefano - autonomia)
- **06 septembrie** (1885 - ziua unirii Rumeliei de Est cu Bulgaria)
- **22 septembrie** (1908 - independența de Imperiul Otoman)

Limbi: bulgară (oficială) - 76,8% + turcă 8,2%, rromă 3,8%; locul de naștere a alfabetului chirilic la sfârșitul sec. IX d.Hr.

Formă de guvernământ: republică parlamentară

28 provincii (oblasti, singular - oblast): Blagoevgrad, Burgas, Dobrich, Gabrovo, Haskovo, Kardzhali, Kyustendil, Lovech, Montana, Pazardzhik, Pernik, Pleven, Plovdiv, Razgrad, Ruse, Shumen, Silistra, Sliven, Smolyan, Sofia, Sofia-Grad (Orașul Sofia), Stara Zagora, Târgoviște, Varna, Veliko Tarnovo, Vidin, Vratsa, Iambol

Dreptul la vot - 18 ani, sufragiu universal

Conducere actuală (mai 2017):

- Președinte - Rumen RADEV (din ian. 2017)
- Vice-Președinte - Yliyana YOTOVA (din ian. 2017)
- Prim-Ministru desemnat - Boyko BORISSOV (guvernul urmează să fie instalat începând cu 10 mai 2017; au avut loc alegeri parlamentare la sfârșitul lui martie)

Repere istorice: picturi rupestre - peștera Kozarnika; cultura Hamangia din neolitic, cultura Vinča și cultura Varna din eneolitic (mileniul al V-lea î.e.n.); teritoriul locuit de traci, slavii sudici și proto-bulgari (triburi semi-nomade de origine turcică/Asia Centrală) ; cuceriti de Alexandru cel Mare și apoi de Imperiul Roman + Imperiul Bizantin (1018-1185); **1396** - bătălia de la Nicopole - cucerirea otomană și dominație timp de 5 secole "jugul otoman", 1878 - autonomia, 1908 - independența, Ferdinand de Saxa-Coburg-Gotha se proclamă țar, 1947 - 1989/91 - era sovietică; **2007** - aderare la UE

Monedă: Lev (plural leva) 1 BGN =2.32 RON, 06 mai 2017

Economie: PIB - 143,1 miliarde \$ (2016), PIB/locuitor: 20,100 \$, forța de muncă - 2,52 milioane, rata șomajului - 8,9% (2016), populație sub limita sărăciei - 21,8 %.

Domenii: servicii (67,5%), industrie (27,5%) - electricitate, gaz, apă, mâncare, băutură, metale de bază, combustibil nuclear, agricultură (5,1%) - legume, fructe, tutun, vin; cel mai mare producător din lume de uleiuri și esențe pentru parfumuri (levanțică, trandafir); dezvoltare recentă a turismului (peste 9 milioane de turiști anual, mai ales greci, germani și români).

Resurse naturale: fier, cupru, cărbune, plumb; rafinarea petrolului, prelucrarea oțelului.

Comerț: exporturi (Germania, Italia, Turcia, România, Grecia, Franța - îmbrăcăminte, încălțăminte, fier, oțel, mașini și echipamente, combustibil); importuri (Germania, Rusia, Italia, România, Turcia, Grecia, Spania - mașini și echipamente, metale, plastic).

Domenii ale identității naționale:

Arheologie: a 3-a țară din Europa, după Italia și Grecia, ca număr de situri arheologice; Varna - cea mai veche comoară de aur din lume (4600 î.Hr.); prima mănăstire creștină din Europa în 344 d.Hr.

Patrimoniu UNESCO: Călărețul din Madara, mormintele tracice de la Sveštari și Kazanlăk, biserica Boiana, Mănăstirea Rila, Bisericile rupestre de la Ivanovo, Parcul Național Pirin, Rezervația Naturală Srebărna și orașul antic Nesebăr + Nestinarstvo, un dans ritual în jurul focului, de sorginte tracică - patrimoniului cultural intangibil

Foclor: 1 martie - Martenița

Muzică: instrumente tradiționale - gadulka (cobză), gaida (cimpoi), cavatul și tob; corul vocal de femei al Televiziunii Bulgare - cel mai cunoscut ansamblu de muzică populară din țară, a primit un premiu Grammy în 1990; compoziția muzicală - Ioan Kukuzel (c. 1280-1360); muzica clasică - Emanuil Manolov, Pancio Vladigherov și Gheorghi Atanasov; alte genuri - rock progresiv (FSB), electropop (Mira Aroyo) și jazz (Milcio Leviev)

Știință: a 3-a țară din lume în 2011 la numărul total de specialiști în IT&C; singurul supercalculator din Balcani (IBM Blue Gene/P la Centrul Național pentru Aplicații în domeniul Supercomputingului)

Sport: fotbalul (cel mai popular sport) - Dimităr Berbatov, Hristo Stoicikov - dublu câștigător al Ghetei de Aur și cel mai de succes jucător bulgar din toate timpurile; lupte, haltere, box, gimnastică și tenis, volei - locul 6 mondial

Gastronomie: similară altor țări balcanice, cu puternice influențe grecești și turcești; mâncăruri tipice: iaurtul, lukanka, banița, salata șopska, liutenița și cozonacul + alte feluri de mâncare orientale (musaca, ghiveci, baclava); vinuri (traminer, muscat și mavrud) - înainte de 1989, Bulgaria era al doilea exportator mondial de vin.

Reprezentare în organizații internaționale: NATO - 2004, UE - 2007, ONU + agențiile ONU, Fondul Monetar Internațional, Banca Mondială, Consiliul Europei, OSCE - membru fondator, Organizația Mondială a Comerțului - 1996, acceptă jurisdicția Curții Internaționale de Justiție cu rezerve

Istoric relații bilaterale cu România și protocol/acord educație:

Momente importante - 1879, 1913, 1940

Actualitate: cooperare bilaterală strânsă, ambele state fiind membre NATO și UE; Sinergia Mării Negre și Strategia UE pentru Regiunea Dunării; ședințe comune de guvern româno-bulgare: 7 martie 2014, la Ruse, 24 aprilie 2015, la Craiova

1998 - acord interguvernamental colaborare în domeniul învățământului, științei și culturii

2009 - program de colaborare pentru anii 2009 -2012

Reprezentare diplomatică

1. în România

Ambasada Republicii Bulgaria în România

Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar: E.S.

Dl. Todor Ivanov Churov

Adresa: 011835 București, Str. Rabat nr. 5,

Sector 1

Tel.: (0040-21) 230 21 50; 230 21 59

Fax: (0040-21) 230 76 54

E-mail: embassy.bucharest@mfa.bg

Website: www.bgembassy-romania.org -

variantele în ro & en ale siteului nu funcționează

- 23.03.17

2. În Bulgaria

Ambasada României la Sofia

Adresa: B-dul Mihai Eminescu nr.4, Sofia

Telefon: +359 2 9712858

Fax: +359 2 9733412

E-mail: sofia@mae.ro

Pagină web: <http://sofia.mae.ro/>

Link-uri importante:

- Admin. Prez - <https://www.president.bg/>
- Parlament (Adunarea Națională) - <http://www.parliament.bg/en>
- Guvern (Consiliu de Miniștri) - <http://www.government.bg/cgi-bin/e-cms/vis/vis.pl?s=001&p=0136&g=>
- MAE - <http://www.mfa.bg/setlang/en/>
- MEN - <http://www.mon.bg/> (doar în bulgară)

SURSE:

- *CIA world factbook* - <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/bu.html> (economie, guvern, organizații internaționale, date statistice)
- *BBC country profile* - www.bbc.co.uk/news/world-europe-17202996 (repere istorice și fotografia 1)
- *Wikipedia* - versiunile în engleză <https://en.wikipedia.org/wiki/Bulgaria> și română <https://ro.wikipedia.org/wiki/Bulgaria> (geografie, istorie, cultură, fotografia 2)
- MAE - <https://www.mae.ro/bilateral-relations/1689#806> (relații bilaterale + reprezentare diplomatică)